NHẬN BIẾT CHẤT HỮU CƠ

A. TỔNG QUÁT

Chất muốn nhận biết	Thuốc thử	Hiện tượng	Phản ứng
Hợp chất có liên kết $C = C$ hay $-C \equiv C -$	Dung dịch Brom	Phai màu nâu đỏ	$CH_2 = CH_2 + Br_2 \rightarrow BrCH_2 - CH_2Br$ $CH \equiv CH + 2Br_2 \rightarrow Br_2CH - CHBr_2$
Phenol	Dung dịch Brom	Kết tủa trắng	$ \begin{array}{ccc} OH & OH \\ & & Br & Br \\ & & Br & & & \\ & & & Br & & \\ & & & & & \\ & & & & & \\ & & & & &$
Anilin			$ \begin{array}{ccc} & & & & & & & & \\ & & & & & & & \\ & & & &$
Hợp chất có liên kết C = C		Phai màu tím	$3CH2 = CH2 + 2KMnO4 + 4H2O$ $\rightarrow 3HOCH2-CH2OH + 2MnO2 + 2KOH$
- C ≡ C -	Dung dịch KMnO ₄		$3CH$ ≡ CH + $8KMnO_4$ → $3HOOC$ - $COOH$ + $8MnO_4$ ↓+ $8KOH$
Ankyl benzen			$\begin{array}{ c c c }\hline \text{CH}_3 & \text{COOK} \\ \hline & + 2\text{KMnO}_4 & \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}} & \hline & + 2\text{MnO}_2 + \text{KOH} + \text{H}_2\text{O} \\ \hline \end{array}$
Ankin có liên kết ba đầu mạch	Dung dịch AgNO ₃ trong NH ₄ OH (Ag ₂ O)	Kết tủa vàng nhạt	$R-C\equiv C-H+Ag[(NH_3)_2]OH \rightarrow R-C\equiv C-Ag\downarrow + H_2O + 2NH_3$
Hợp chất có nhóm – CH = O: Andehit, glucozơ, mantôzơ		Kết tủa Ag (phản ứng tráng bạc)	$R-CH=O+2Ag[(NH_3)_2]OH$ $\rightarrow R-COONH_4+2Ag\downarrow + H_2O+3NH_3\uparrow$ $CH_2OH-(CHOH)_4-CHO+Ag_2O$
Axit fomic			HCOOH+2Ag[(NH ₃) ₂]OH $\rightarrow$ (NH ₄) ₂ CO ₃ + 2Ag $\downarrow$ +H ₂ O+2NH ₃ Hay: HCOOH + Ag ₂ O $\xrightarrow{\text{ddNH}_3}$ CO ₂ + 2Ag $\downarrow$ + H ₂ O
Este formiat H – COO – R			HCOOR+2Ag[(NH ₃) ₂]OH $\rightarrow$ (NH ₄) ₂ CO ₃ + 2Ag $\downarrow$ +ROH+2NH ₃
Hợp chất có nhóm – CH = O		↓ Cu ₂ O đỏ gạch	$R-CHO + 2Cu(OH)_2 \xrightarrow{t^0} RCOOH + Cu_2O\downarrow + 2H_2O$
Ancol đa chức (có ít nhất 2 nhóm – OH	Cu(OH) ₂	Tạo Dung dịch màu xanh lơ trong suốt	$\begin{array}{cccccccccccccccccccccccccccccccccccc$

gắn vào 2 C liên tiếp)			
Anđehit	Dung dịch NaHSO ₃ bảo hòa	Kết tủa dạng kết tinh	$R - CHO + NaHSO_3 \rightarrow R - CHOH - NaSO_3 \downarrow$
Metyl xêton			
Hợp chất có H linh động: axit, Ancol, phenol	Na, K	Sủi bọt khí không màu	$\begin{array}{cccccccccccccccccccccccccccccccccccc$

B. CHI TIẾT

Chất	Thuốc thử	Hiện tượng	Phản ứng
Ankan	Cl ₂ /ánh sáng	Sản phẩm sau PƯ làm hồng giấy quỳ ẩm	$C_nH_{2n+2} + Cl_2 \xrightarrow{\text{as}} C_nH_{2n+1}Cl + HCl$
	Dung dịch Br ₂	Mất màu	$C_nH_{2n} + Br_2 \rightarrow C_nH_{2n}Br_2$
Anken	Dung dịch KMnO ₄	mất màu	$3C_nH_{2n} + 2KMnO_4 + 4H_2O \rightarrow 3C_nH_{2n}(OH)_2 + 2MnO_2 + 2KOH$
	Khí Oxi	Sp cho pứ tráng gương	$2CH_2 = CH_2 + O_2 \xrightarrow{PdCl_2, CuCl_2} CH_3CHO$
Ankađien	Dung dịch Br ₂	Mất màu	$C_nH_{2n-2} + 2Br_2 \rightarrow C_nH_{2n}Br_4$
Ankin	Dung dịch Br ₂	Mất màu	$C_nH_{2n-2} + 2Br_2 \rightarrow C_nH_{2n}Br_4$
	Dung dịch KMnO ₄	mất màu	$3CH$ = CH + $8KMnO_4$ → $3HOOC$ - $COOH$ + $8MnO_4$ ↓+ $8KOH$
	AgNO ₃ /NH ₃ (có nối 3 đầu mạch)	kết tủa màu vàng	$HC \equiv CH + 2[Ag(NH_3)_2]OH \rightarrow Ag - C \equiv C - Ag \downarrow + 2H_2O + 4NH_3$
		nhạt	$R-C \equiv C-H + [Ag(NH_3)_2]OH \rightarrow R-C \equiv C-Ag \downarrow + H_2O + 2NH_3$
	Dung dịch CuCl trong NH ₃	kết tủa màu đỏ	$CH \equiv CH + 2CuCl + 2NH_3 \rightarrow Cu - C \equiv C - Cu \downarrow + 2NH_4Cl$
			$R - C \equiv C - H + CuCl + NH_3 \rightarrow R - C \equiv C - Cu \downarrow + NH_4Cl$
Toluen	Dung dịch KMnO ₄ , t ⁰	Mất màu	$ \begin{array}{c} CH_3 & COOK \\ & + 2KMnO_4 \xrightarrow{H_2O} & + 2MnO_2 + KOH + H_2O \end{array} $
Stiren	Dung dịch KMnO ₄	Mất màu	$CH = CH_2$ $+ 2KMnO_4 + 4H_2O \longrightarrow CHOH = CH_2OH$ $+ 2MnO_2 + 2H_2O$

Ancol	Na, K	↑Không màu	$2R - OH + 2Na \rightarrow 2R - ONa + H_2 \uparrow$	
Ancol bậc I	CuO (đen) t ⁰	Cu (đỏ), Sp cho pứ tráng gương	$R - CH_2 - OH + CuO \xrightarrow{t^0} R - CH = O + Cu + H_2O$ $R - CH = O + 2Ag[(NH_3)_2]OH$ $\rightarrow R - COONH_4 + 2Ag \downarrow + H_2O + 3NH_3$	
Ancol bậc II	CuO (đen)	Cu (đỏ), Sp không pứ tráng gương	$R - CH2OH - R' + CuO \xrightarrow{t^0} R - CO - R' + Cu + H2O$	
Ancol đa chức	Cu(OH) ₂	dung dịch màu xanh lam	$\begin{array}{cccccccccccccccccccccccccccccccccccc$	
Anilin	nước Brom	Tạo kết tủa trắng	$\begin{array}{cccccccccccccccccccccccccccccccccccc$	
	AgNO ₃ trong NH ₃	↓ Ag trắng	$R - CH = O + 2Ag[(NH3)2]OH$ $\rightarrow R - COONH4 + 2Ag \downarrow + H2O + 3NH3 \uparrow$	
	Cu(OH) ₂ NaOH, t ⁰	↓Đỏ gạch	RCHO + 2Cu(OH) ₂ + NaOH $\xrightarrow{t^0}$ RCOONa + Cu ₂ O $\downarrow$ + 3H ₂ O	
Anđehit	Dung dịch Brom	Mất màu	$RCHO + Br_2 + H_2O \rightarrow RCOOH + 2HBr$	
	Andehit no hay ko no đều làm mất màu nước Br ₂ vì đây là phản ứng oxi hóa khử. Muốn phân biệt andehit no và không no dùng Dung dịch Br ₂ trong CCl ₄ , môi trường CCl ₄ thì Br ₂ không thể hiện tính oxi hóa nên chỉ phản ứng với andehit không no			
Chất	Thuốc thử	Hiện tượng	Phản ứng	
Axit	Quì tím	Hóa đỏ		
cacboxylic	CO ₃ ²⁻	↑ CO ₂	$2R - COOH + Na_2CO_3 \rightarrow 2R - COONa + CO_2 \uparrow + H_2O$	
Aminoaxit		Hóa xanh Hóa đỏ Không đổi	$\begin{array}{l} S \acute{o} \ nh\acute{o}m - NH_2 > s \acute{o} \ nh\acute{o}m - COOH \\ S \acute{o} \ nh\acute{o}m - NH_2 < s \acute{o} \ nh\acute{o}m - COOH \\ S \acute{o} \ nh\acute{o}m - NH_2 < s \acute{o} \ nh\acute{o}m - COOH \\ \end{array}$	
	CO ₃ ²⁻	↑ CO ₂	$2H_2N-R-COOH + Na_2CO_3 \rightarrow 2H_2N-R-COONa + CO_2 \uparrow + H_2O$	
Amin	Quì tím	Hóa xanh		
Glucozo	Cu(OH) ₂	Dung dịch xanh	$2C_6H_{12}O_6 + Cu(OH)_2 \rightarrow (C_6H_{11}O_6)_2Cu + 2H_2O$	
Glucozo		lam		

	AgNO ₃ / NH ₃	↓ Ag trắng	CH ₂ OH − (CHOH) ₄ − CHO + 2Ag[(NH ₃) ₂]OH → CH ₂ OH−(CHOH) ₄ −COONH ₄ + 2Ag $\downarrow$ + H ₂ O + 3NH ₃ ↑
	Dung dịch Br ₂	Mất màu	$CH_2OH-(CHOH)_4-CHO+Br_2\rightarrow$ $CH_2OH-(CHOH)_4-COOH+2HBr$
Saccarozo	Thuỷ phân	Sản phẩm tham gia pứ tráng gương	$C_{12}H_{22}O_{11} + H_2O \rightarrow C_6H_{12}O_6 + C_6H_{12}O_6$ $Glucozo Fructozo$
C ₁₂ H ₂₂ O ₁₁	Vôi sữa	Vẩn đục	$C_{12}H_{22}O_{11} + Ca(OH)_2 \rightarrow C_{12}H_{22}O_{11}.CaO.2H_2O$
	Cu(OH) ₂	Dung dịch xanh lam	$C_{12}H_{22}O_{11} + Cu(OH)_2 \rightarrow (C_{12}H_{22}O_{11})_2Cu + 2H_2O$
	Cu(OH) ₂	Dung dịch xanh lam	$C_{12}H_{22}O_{11} + Cu(OH)_2 \rightarrow (C_{12}H_{22}O_{11})_2Cu + 2H_2O$
Mantozo	AgNO ₃ / NH ₃	↓ Ag trắng	
C ₁₂ H ₂₂ O ₁₁	Thuỷ phân	Sản phẩm tham gia pứ tráng gương	$C_{12}H_{22}O_{11} + H_2O \rightarrow 2C_6H_{12}O_6 $ (Glucozo)
Tinh bột (C ₆ H ₁₀ O ₅) _n	Thuỷ phân	Sản phẩm tham gia pứ tráng gương	$(C_6H_{10}O_{11})_n + nH_2O \rightarrow nC_6H_{12}O_6 $ (Glucozo)
	Dung dịchịch iot		dịch màu xanh tím, khi đun nóng màu xanh tím biến mất, uôi màu xanh tím lại xuất hiện